

Międzyborów

Historia, czy legenda?

Opowiem Wam legendę...

legendę??... A może historię całkiem prawdziwą...

Zresztą, sami to ocenicie spacerując z rodzicami,

z dziadkami ulicami naszego

Międzyborowa...

Posłuchajcie tej krótkiej historii.

Dawno, dawno temu... no może nie tak dawno, ale też nie tak wcześnie... Jednak dawno temu... Wyobraźcie sobie najmroźniejszą zimę, jaką pamiętacie... wyobraźcie sobie śniegu aż po dachy Waszych domów... Zapytajcie rodziców czy pamiętają taką zimę... bo TEJ na pewno nikt z Nas nie pamięta. Było to... uwaga!!! Ponad 10 TYSIĘCY lat temu. Wtedy to prawie CAŁA POLSKA była pokryta śniegiem i lodem... Ogromne zlodowacenie pokryło również i teren, który później stanie się Międzyborowem. Zapytacie pewnie dlaczego zaczęliśmy naszą historię od takiego mroźnego przypomnienia. Otóż, jest ono bardzo ważne w historii naszego Międzyborowa. Otóż to całe zlodowacenie... ta cała zima, kiedy ustępowała (pewnie fachowcy powiedzą „cofała się”) zostawiła nam pamiątkę... Czy wiecie co to jest??? Podpowiem Wam: pewnie nie raz byliście z rodzicami zjeżdżać na sankach... Właśnie WYDMY - jakże charakterystyczna, przyrodnicza część naszego Międzyborowa... Powiedzmy, że od tego momentu rozpocznie się krótka jego historia...

Rys. Wiktoria Rylska

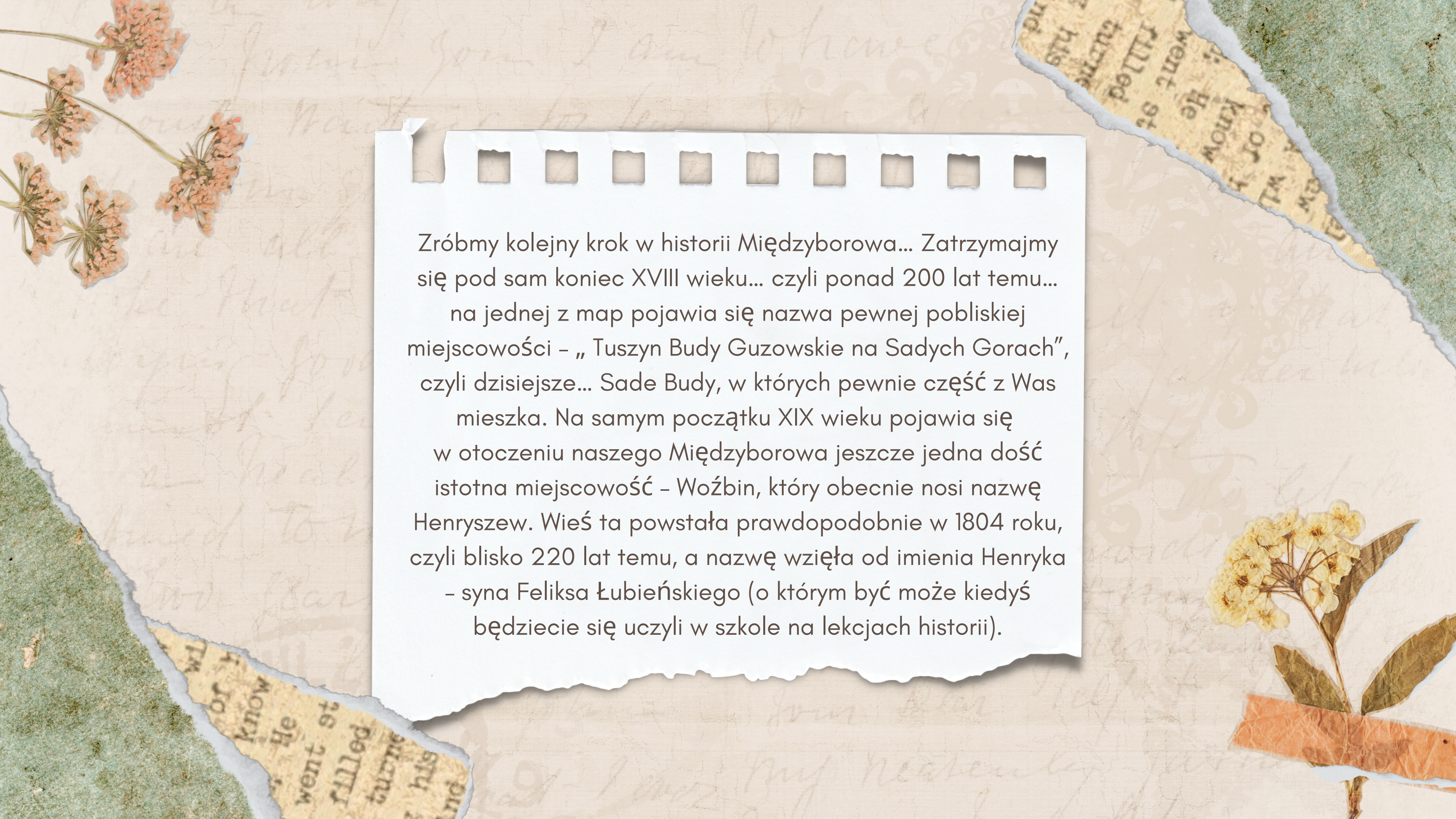
To teraz zrobmy wieceelki krok w historii naszej miejscowości... Zatrzymamy się w VI, może VII wieku... czyli ponad 1500 lat temu... w pobliżu obecnej stacji kolejowej, na wydmach, osiedlili się pierwsi mieszkańcy dzisiejszego Międzyborowa.

Osiedlili to może nie jest dobre słowo... były to ludy wędrownie, ale powiedzmy, że zagościli u nas na dłużej... Niewiele o nich wiemy... żaden nie prowadził bloga.. nie tiktokował ani też nie miał profilu na facebooku... Zostawili po sobie kilka glinianych naczyń i spalone kości... Czy domyślacie się, co tam mogło być?
Tak, to był cmentarz.

Rysunek 1 Zdjęcie prezentuje zachowane w piaskach Wydm Międzyborowskich naczynie

Źródło: <http://archive.wiadomosci-archeologiczne.pl/online-tom-22-1>

Zróbmy kolejny krok w historii Międzyborowa... Zatrzymajmy się pod sam koniec XVIII wieku... czyli ponad 200 lat temu... na jednej z map pojawia się nazwa pewnej pobliskiej miejscowości - „Tuszyn Budy Guzowskie na Sadych Gorach”, czyli dzisiejsze... Sade Budy, w których pewnie część z Was mieszka. Na samym początku XIX wieku pojawia się w otoczeniu naszego Międzyborowa jeszcze jedna dość istotna miejscowość - Woźbin, który obecnie nosi nazwę Henryszew. Wieś ta powstała prawdopodobnie w 1804 roku, czyli blisko 220 lat temu, a nazwę wzięła od imienia Henryka - syna Feliksa Łubieńskiego (o którym być może kiedyś będziecie się uczyli w szkole na lekcjach historii).

Rysunek 2 Willa Zyskinda (Żyrardów, ul.11 Listopada)

Źródło: www.zabytek.pl

Rys. Ignacy Guzik

Na linii czasu historii naszego Międzyborowa zrobmy kolejny krok... Wspomnieliśmy Sade Budy, wspomnieliśmy Henryszew, a przecież obok nas jest jeszcze ważniejsza dla historii naszego Międzyborowa miejscowość. To Ruda Guzowska... znacie, prawda.... Co, nie znacie?? Ależ oczywiście, że tak... tylko, że dzisiaj ta miejscowość nosi nazwę Żyrardów. Otóż z Rudą Guzowską, albo raczej z Żyrardowem nierozwalnie wiąże się późniejsza historia Międzyborowa. Więzią tą jest nazwisko pewnych mieszkańców Żyrardowa, żydowskiego pochodzenia - rodziny Zyskindów. Rodzina ta należała do bardzo bogatych mieszkańców Żyrardowa, trudnili się przemysłem drzewnym. Mieli kilka tartaków - takich miejsc, w których tnie się ścięte drzewa na deski grubsze i chudsze.

Rys. Grzegorz Fastyn

Otóż oprócz tartaków byli właścicielami lasu w miejscowości Czarny Borek... Tak, ta nazwa również może być Wam nieznana, ponieważ właśnie Czarnym Borkiem nazywano tereny dzisiejszego Międzyborowa!! Czy wiecie skąd pochodziła nazwa Czarny Borek? Pochodziła ona od sosny czarnej, która gęsto porastała tereny Czarnego Borka, tzn. Międzyborowa (być może do dzisiaj przedstawicielem i spadkobiercom Czarnego Borka jest sosna smołowa, którą możecie podziwiać na ścieżce dydaktycznej prowadzącej przez Wydmy Międzyborowskie – dokładniej to przy przystanku nr 7).

Jednym z marzeń, albo celów właściciela międzyborowskich lasów było wykorzystanie prowadzonej tuż obok, a jednocześnie istniejącej po dziś dzień kolei Warszawsko-Wiedeńskiej i zbudowanie w Czarnym Borku... przepraszam... w Międzyborowie stacji kolejowej. A właśnie... początkowo nazwą Międzyborów miała być określana tylko stacja w Czarnym Borku... Ostatecznie nazwą tą ochrzczono całą miejscowość.

Rys. Jakub Wiśniewski

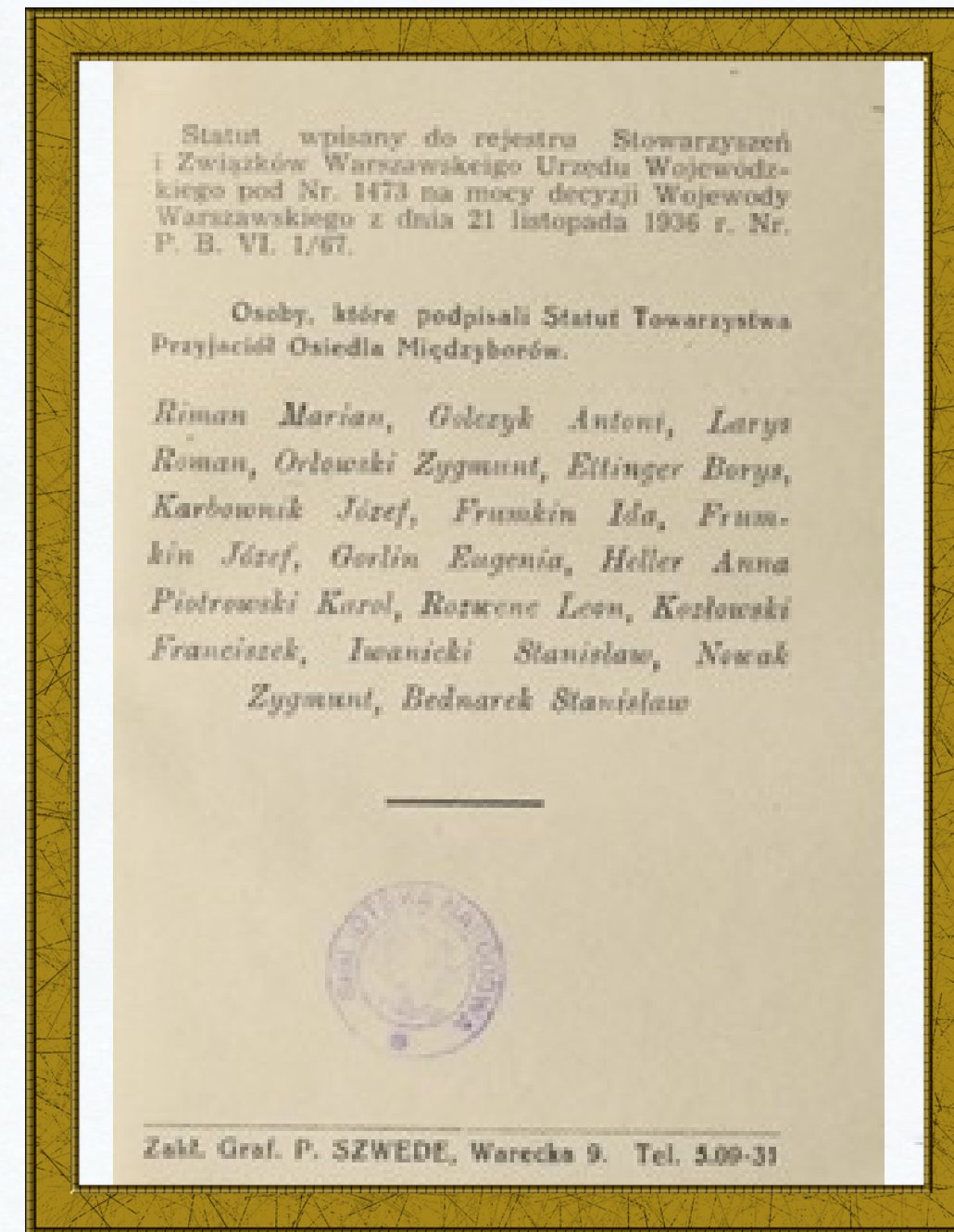
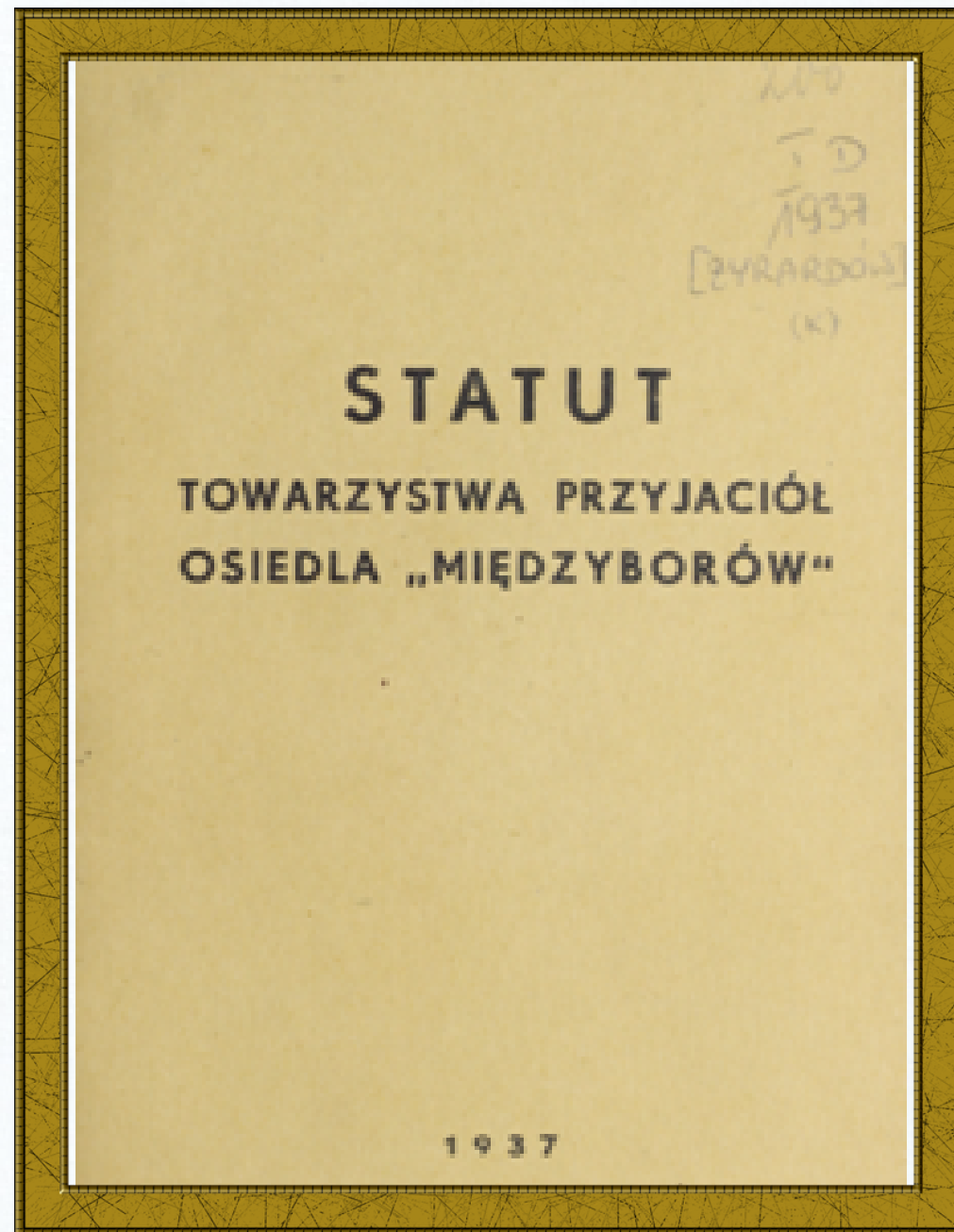
Dalsze istotne wydarzenia w historii
Międzyborowa to już współczesne nam
(no, może Waszym rodzicom,
czy dziadkom) wydarzenia związane
między innymi z:

Założeniem Szkoły
Powszechnej w Bieganowie
(1923 r.), która początkowa
miała jedną klasę.
Późniejszym patronem Szkoły
zostanie Józef Jagielski;

Rys. Jakub Wiśniewski

Źródło: <https://polona.pl/preview/4ef8e9do-e524-4787-9bf2-5ffaf970ab36>

W drugiej połowie lat 30 XX wieku (ok. 1937 roku) powstało Towarzystwo Przyjaciół Osiedla „Międzyborów”, którego zadaniem było m.in. wspieranie rozwoju kulturowego i ekonomicznego. Wśród założycieli Towarzystwa był Antoni Golczyk, którego nazwiskiem nazwano jedną z ulic;

W 1950 rozpoczęto budowę kaplicy,
aby po 27 latach wybudować kościół
pw. Przemienienia Pańskiego.

Międzyborów, chyba jak każda miejscowość ma w swoim zasobie charakterystyczne elementy architektury, krajobrazu czy lokalnych wydarzeń. Do tych miejsc na pewno można zaliczyć rondo, a właściwie dość unikalny zbieg sześciu (obecnie) ulic, które - patrząc z góry - przypominają gwiazdę.

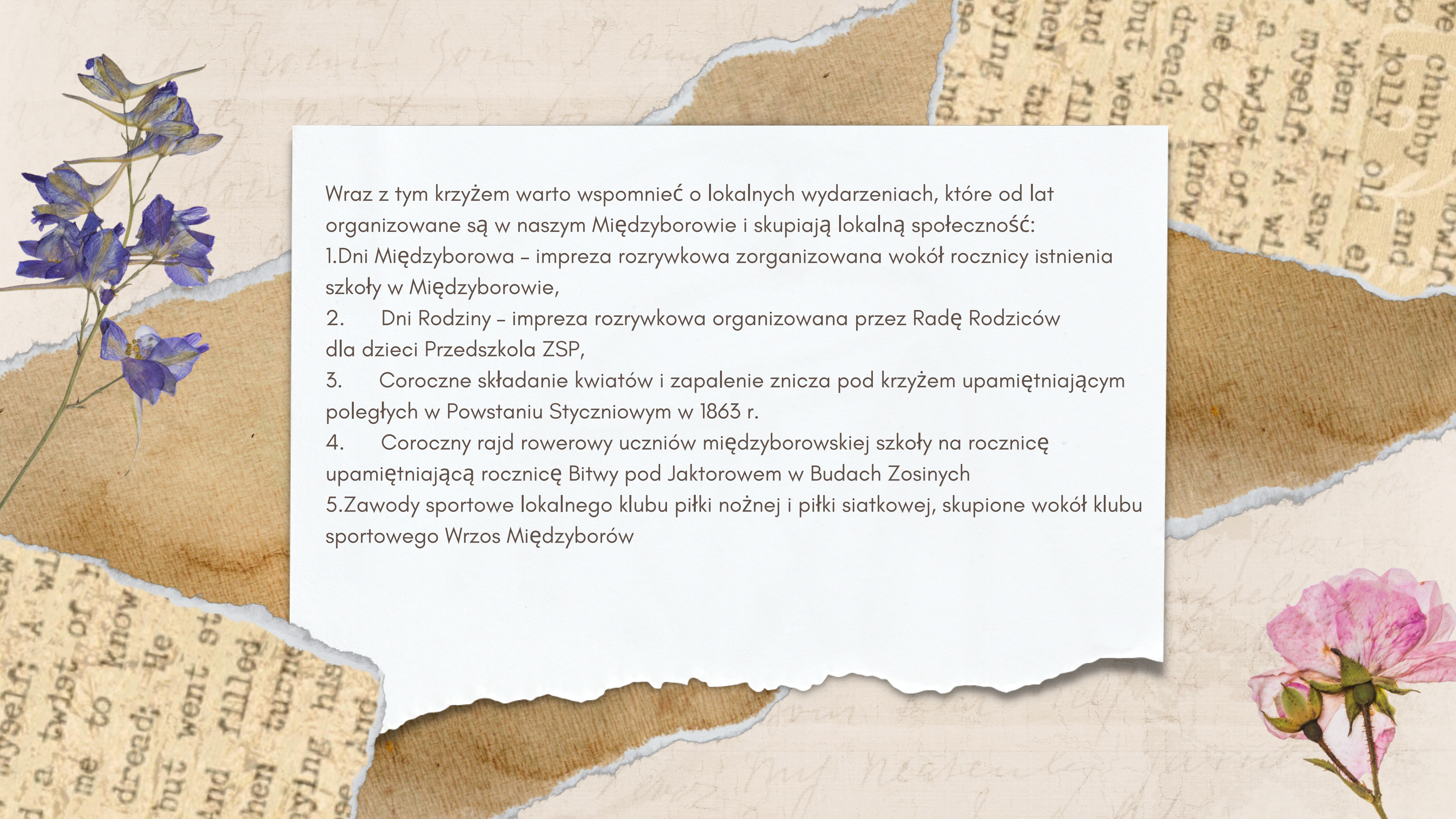

Rys. Antonina Irzycka

Obszar ten był już widoczny na mapach Królestwa Polskiego z pierwszej połowy XIX wieku. Lokalną przyrodę Międzyborowa charakteryzuje również Ścieżka przyrodniczo-historyczna, złożona z 12 przystanków. Rozlokowane są przy ważnych historycznie albo przyrodniczo obiektach, takich jak stacja PKP, ukształtowanie terenu wydm i jej roślinność, czy pamiątka z czasów Powstania Styczniowego – drewniany krzyż postawiony przez żyrdowskich harcerzy w 1917 r.

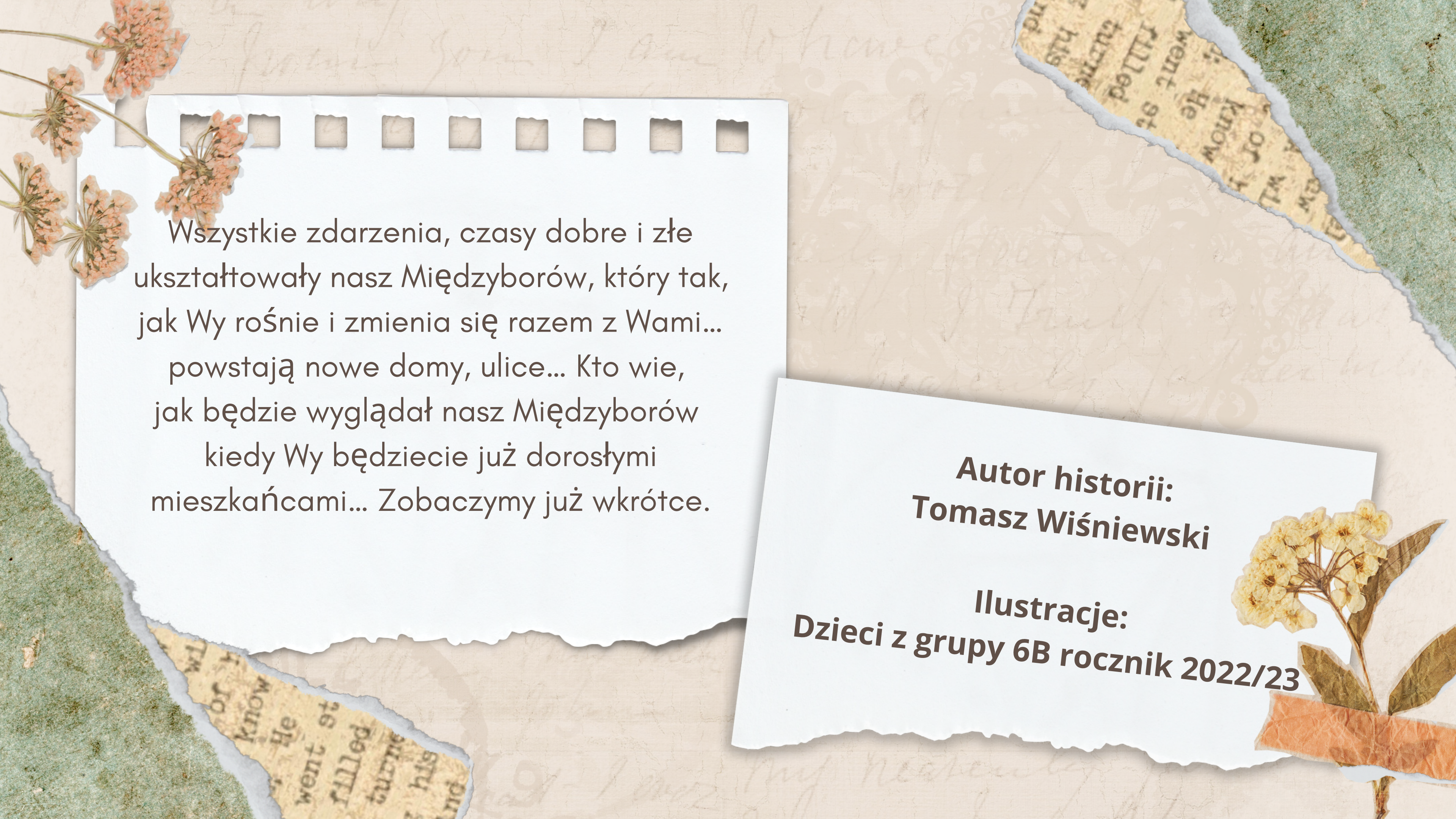

Rys. Emilia Siemaszkiewicz

Wraz z tym krzyżem warto wspomnieć o lokalnych wydarzeniach, które od lat organizowane są w naszym Międzyborowie i skupiają lokalną społeczność:

1. Dni Międzyborowa - impreza rozrywkowa zorganizowana wokół rocznicy istnienia szkoły w Międzyborowie,
2. Dni Rodziny - impreza rozrywkowa organizowana przez Radę Rodziców dla dzieci Przedszkola ZSP,
3. Coroczne składanie kwiatów i zapalenie znicza pod krzyżem upamiętniającym poległych w Powstaniu Styczniowym w 1863 r.
4. Coroczny rajd rowerowy uczniów międzyborowskiej szkoły na rocznicę upamiętniającą rocznicę Bitwy pod Jaktorowem w Budach Zosinych
5. Zawody sportowe lokalnego klubu piłki nożnej i piłki siatkowej, skupione wokół klubu sportowego Wrzos Międzyborów

Wszystkie zdarzenia, czasy dobre i złe
uksztaltowały nasz Międzyborów, który tak,
jak Wy rośnie i zmienia się razem z Wami...
powstają nowe domy, ulice... Kto wie,
jak będzie wyglądał nasz Międzyborów
kiedy Wy będziecie już dorosłymi
mieszkańcami... Zobaczymy już wkrótce.

**Autor historii:
Tomasz Wiśniewski**

**Ilustracje:
Dzieci z grupy 6B rocznik 2022/23**

